1835. No. 94.

LEEUWARDER COURANT

DINGSDAG den 24 NOVEMBER.

KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.

De Staatsraad, Gouverneur van Vriesland, brengt bij deze, naar aanleiding eener resolutie van Zijne Excellentie den Minister van Financien, van den 11 November 1835, afdeeling Registratie en Loterijen, no. 92, ter kennis van een iegelijk die daarbij belang heeft, dat door welgemelden Heere Minister, bij evengenoemde resolutie, krachtens Zijner Majesteits besluit van den 11 Julij 1835, no. 69, is vastgesteld eene honderd zeven en zestigste Loterij, groot *f* 1,147,250, en bestaande uit 23,000 Loten en uit 11,500 Prijzen en 47 Premien.

Leeuwarden, den 19 November 1835. *De Staatsraad, Gouverneur van Vriesland*, VAN ZUIJLEN VAN NIJEVELT.

KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.

De Staatsraad, Gouverneur van Vriesland, brengt bij deze ter kennisse van de daarbij belanghebbenden, dat door Zijne Excellentie den Heere Minister van Financien, bij Resolutie van den 19November 1835, Afd. Registratie en Loterijen, no. 36, is bepaald, dat de Loten der 166ste Koninklijke Nederlandsche Loterij, gedurende de 3de week der trekking van de 5de of laatste Klasse, beginnende op Maandag den 23 November 1835, door de Collecteurs, Splitters en Debitanten, tot geene hoogere prijzen, het opgeld daaronder begrepen, zullen mogen worden uitgegeven, dan tot de navolgende, te weten:

BIJ VERKOOP.		BIJ VERHURING.	
Geheele Loten	*f* 84 : 00	Geheele Loten	*f* 47 : 00
Halve	- 42 : 00	Halve	- 23 : 50
Vijfde	- 16 : 80	Vijfde	- 9 : 40
Tiende	- 8 : 40	Tiende	- 4 : 70
Twintigste	- 4 : 20	Twintigste	- 2 : 35

Leeuwarden, den 21 November 1835. *De Staatsraad, Gouverneur van Vriesland*, VAN ZUIJLEN VAN NIJEVELT.

PRUISSEN.

BERLIJN, *den* 15 *November*. De Pruissische reiziger Dr. *Abich* werd kortlings, bij een bezoek van den Etna en de zwavelbronnen bij Aldone, door roovers aangevallen. De voerman werd vermoord, en *Abich* zoodanig gewond, dat zij hem voor dood aanzagen; nadat men hem geheel uitgeplunderd had, vertrokken de roovers. Lieden uit Raduza vonden den heer *Abich*, en bewezen hem alle mogelijke ondersteuning. Uit Palermo schrijft men thans, dat drie der roovers gevat en veroordeeld zijn: een ter dood en de twee andere tot de galeiën.

DANTZIG, *den* 15 *November*. Eene misdaad, onbekend in onze regterlijke jaarboeken, houdt tegenwoordig het publiek bezig, vooral de kooplieden van deze stad. De *Noordster*, een koopvaardijvaartuig, houdende 75 last, en behoorende aan den kapitein ter zee *C. A. Jantzen*, vertrok den 22 April ll. van hier naar Petersburg, onder geleide van den kapitein *D. Hemming*, na te voren te Hamburg voor 58,000 kroonen verassureerd te zijn wegens granen, aardappelen, eenige kistjes amber, boeken, schilderijen, edelgesteenten, enz. Het gerucht, hetwelk zich reeds vóór het vertrek verspreid had, dat het schip, voor eene te groote som verassureerd, niet op zijne bestemde plaats zoude komen, bevestigde zich weldra, toen de tijding kwam, dat het schip geheel vergaan was, hebbende, zoo men voorgeeft, water geschept en zijnde tegen een drijvend wrak van een ander vaartuig gestooten. De equipagie was gered; wat de lading aangaat, hiervan is niets kunnen gered worden, zelfs niet het dagboek. De heer *Lessé*, directeur van politie, verzuimt niets, om de waarheid der zaak op te sporen, daar men vermoedt, dat men het schip heeft laten vergaan, om de hooge verzekeringsgelden te trekken. De kapiteins *C. A. Jantzen* en *Hemming* zijn gearresteerd. Degenen, welke op zulk eene schandelijke wijze de Pruissische vlag willen onteeren, zullen hiervoor de verdiende straf niet ontgaan.

DUITSCHLAND

FRANKFORT, *den* 15 *November*. Behalve het bekende plan, om den Donau met den Rijn te verbinden door middel van een, dwars door Beijeren heen, naar den Main te graven kanaal, is onlangs nog een ander plan ontworpen, waarbij de twee eerstgenomde rivieren zouden verbonden worden door middel van een kanaal, hetwelk, in de rigting van Ulm naar Straatsburg, door Wurtemberg en Baden zou gegraven en met de Kinzig in verband gebragt worden. Tusschen de onderwerpers van deze twee plannen en derzelver voorstanders heerscht veel naijver, die aanleiding geeft tot een pennenstrijd in de dagbladen.

ENGELAND

LONDEN, *den* 15 *November*. De *Times* maakte onlangs een' staat van de verschillende ondernemingen der tegenwoordig in Groot-Britannie aangevangen ijzeren wegen bekend. Deze verschillende ondernemingen, ten getale van 23, vereischen te zamen een kapitaal van 23,300,000 ponden sterling. De speculatie wordt bij deze ondernemingen zoo groot, dat de belanghebbende partijen vroeg of laat met groote verliezen worden bedreigd. Dagelijks kondigt men de zamenstelling of de vestiging van nieuwe, met dat oogmerk opgerigte, maatschappijen aan, en het is opmerkelijk, dat over het algemeen de aanvragen drie en viermalen het getal te plaatsen actien overtreft. Verscheidene, in het vorig jaar gestaakte ontwerpen, bij gebreke aan fondsen, worden thans met ijver opgevat, en de aandeelen worden met zoo veel gretigheid gezocht als van eenige andere, op goede gronden steunende onderneming. De aandeelen van alle de maatschappijen staan tegenwoordig bijna alle op *pari*, en het gevolg hiervan zal zijn, dat wanneer dezelve boven het bedrag zullen komen, de aandeelen achtervolgens uit de handen van de rijke inschrijvers in die van den speculateur zullen overgaan, die, alleen in de hoop van eenen nog hooger klimmenden stand van dit nieuw effect, dezelve aankoopt, zonder zich in het minst te bekreunen over de stortingen welke nu of later tot ten einde brenging van de onderneming mogten noodig zijn. Eene geheele omkeering in dezen nieuwen speculatie-geest schijnt velen, wanneer het dan ook moge geschieden, onvermijdelijk toe, hoezeer het nog zeer moeijelijk is het tijdstip er van te bepalen. Het genoegen, zegt *the Courier*, hetwelk de vermenigvuldiging der gemeenschap door ijzeren spoorwegen op alle punten, ons verschaft, zou ons zeer doen betreuren het ongeval, hetwelk zou kunnen strekken om deze ondernemingen in een ongunstig daglicht te stellen, of om de speculateurs groote verliezen te doen lijden. Wij beijveren ons derhalve het publiek oplettend te maken op de in het werk gesteld wordende kunstgrepen, om den prijs der aandeelen te dwingen. Er bestaat alle reden om te gelooven, dat wanneer de aangevangene ondernemingen aan derzelver einde zullen zijn, eene niet onaanzienlijke winst aan hen, die de aandeelen à pari genomen hebben, zal ten deele vallen. Maar men moet geene buitengewone uitkomsten verwachten. De ijzeren weg van Manchester naar Liverpool is voorzeker de voordeeligste van het geheele rijk, en intusschen heeft deze nooit meer dan 9 ten honderd jaarlijks, aan de eerste aandeelhouders opgebragt. De sedert deze eerste proeve uitgevonden verbeteringen zijn geenszins van zoodanigen aard, dat men groote veranderingen zou kunnen verwachten; wanneer de ijzeren weg van Liverpool naar Manchester jaarlijks 9 ten honderd opbrengt, moet men er niet op rekenen, dat eenige andere weg zelfs de helft zal opleveren. Dit is dan ook het ware cijfer, hetwelk den grondslag van al de berekeningen des speculateurs moet uitmaken; elke andere berekening is overdreven. Wat de plotselinge rijzing der aandeelen aangaat, de oorzaak daarvan is zeer eenvoudig; er ontbreken in Engeland geene rijke speculateurs, die altijd genegen zijn om aandeelen te nemen, in de hoop dezelve met winst af te zetten. Het is geenszins de onderneming welke hen doet inschrijven; het is alleen de spoedige verkrijging van een bijna zeker voordeel, hetwelk hen streelt. Het is eene soort van hazardspel, hetwelk liefhebbers vindt; maar wanneer de voordeelen door de kapitalisten zijn behaald, dan moeten zij wel iemand om den tuin geleid hebben. Hetgeen in zoodanige zaken het meest is te bejammeren, is, dat wanneer het publiek door de woede van dusdanige speculatien wordt weggesleept, er geene ondernemingen zijn, hoe dwaas zij ook mogten wezen, welke niet derzelver slagtoffers te weeg brengt; en dikwerf verrijken zich ingenieurs en procureurs, die behendige speculateurs zijn, ten koste van de op goed vertrouwen afgaande inschrijvers. Wij vreezen echter niet, dat de woede der ijzeren spoorwegen ooit dergelijke droevige en nadeelige gevolgen zal na zich slepen. Verscheidene ontwerpen eindigen met het prospectus en het storten van 3 of 5 ponden sterling, ten behoeve der ondernemers.

FRANKRIJK.

PARIJS, *den* 15 *November*. Uit Bordeaux schrijft men van den 10 November, dat de Carlisten beloofd hebben, de twee vaartuigen terug te zullen geven, welke zij op Fransch grondgebied hebben genomen. De Fransche troepen zullen dus geene vijandelijkheden tegen hen behoeven aan te wenden. — De generaal *Cordova* bevond zich te Vittoria, en de Carlisten hadden ook hunne stelling behouden. In weerwil van de plaats gehad hebbende gevechten en de verliezen, die beide partijen geleden hebben, blijven zij in dien omtrek stand houden. De geruchten loopen wel, dat don *Carlos* heeft verzocht, in onderhandeling te komen, doch hieraan wordt weinig geloof gehecht. Het is waar, hij blijft steeds op dezelfde hoogte en komt niet voorwaarts; doch men vergete niet, dat in deze streken de voorgangers van *Cordova*, als *Mina*, *Valdez*, enz., zijn geslagen, zoodat het niet geheel vreemd zoude zijn, dat ook *Cordova* aldaar schipbreuk leed. De Carlisten kennen de omstreken en willen daarvan gebruik maken.

Te Catalaijud is de Carlistische bevelhebber *Cuilez* binnengetrokken. Buiten die stad hadden 472 jonge lieden zich bij hem gevoegd, en in de stad hadden 20 monniken dadelijk bij hem dienst genomen.

Van den 17*den*. De pennestrijd, door het *Journal des Débats* tegen Keizer *Nicolaas*, ter gelegenheid van diens gerucht makende aanspraak begonnen, is gisteren door dat blad met niet minder hevigheid voortgezet, en daarbij de zinsnede van den Keizer, dat aan Polen te denken, afgescheiden van het Russische rijk, eene hersenschim is, getoetst aan den geest en de uitdrukkelijke bewoordingen van het Weener traktaat, hetwelk door *Talleyrand*, *Metternich*, lord *Castlereagh* en den Prins *van Hardenberg*, die geenszins hersenschimmige mannen kunnen genoemd worden, geteekend werd, en volgens welk traktaat het groot-hertogdom Warschow met het Russische rijk zoude vereenigd worden, doch onder bepaling, dat het den naam van Polen aannemen, eene afgescheidene administratie, benevens eene eigene vertegenwoordiging en staatsregeling hebben zou; en werd dan ook den Keizer van Rusland den titel van Koning van Polen toegekend. Het doel was dus klaarblijkelijk, dat de nationaliteit van Polen behouden zou blijven. Zoo verstond het ook Keizer *Alexander*. Op de overtuigendste wijze blijkt dit uit de aanspraak, door dien Monarch aan de Polen gerigt toen hij den 22 Junij 1815 bezit nam van het groot-hertogdom Warschow, en van welke aanspraak door het *Journal des Débats* onderscheidene zinsneden tegen over die van *Nicolaas* gesteld worden, welke gezegd blad tot de gevolgtrekking brengen, dat door laatstgenoemden de traktaten van Weenen vertreden en de staatkunde van *Alexander* in den wind geslagen worden.

NEDERLANDEN.

MIDDELBURG, *den* 18 *November*. Na dat laatstleden Maandag, den 16 dezer maand, voor de regtbank van eersten aanleg, zitting houdende alhier, regt doende in cas d'appel correctioneel, ten aanhoore van een zeer talrijk publiek, de debatten hadden plaats gehad in twee zaken, ten laste van den gedemitteerden predikant der Hervormde gemeente van Genderen, in Noord-Braband, *H. P. Scholte*, heeft die regtbank daarin op heden uitspraak gedaan, bij twee afzonderlijke arresten, waarbij de door de regtbank van correctionele politie te 's Hertogenbosch, in deze zaken, (in eene van welke ook nog een ander persoon betrokken was,) op den 3 en 25 September ll., ter eerster instantie geslagene vonnissen, op de door den eersten regter aangevoerde gronden, zijn bekrachtigd.

Gemelde *Scholte* had op den 19 Julij ll. aan zijn huis te Genderen, op den 23 dier maand in de schuur van zekeren landbouwer te Sprang, en op den 16 Augustus daaraanvolgende op de erf zijner woning te Genderen, godsdienstige bijeenkomsten van veel meer dan twintig personen gehouden en bestuurd, buiten toestemming der hooge regering, en was deswege, bij de boven aangehaalde, nu in hooger beroep bekrachtigde, vonnissen, gecondemneerd in twee geldboeten, ieder van *f* 50; terwijl de landman, welke, zonder toestemming van het bestuur zijner gemeente, daartoe het gebruik van zijne schuur had afgestaan, in eene geldboete van *f* 20 was veroordeeld.

En zoo is dan nu ook alhier, door de bevoegde regterlijke magt, even als overal elders in ons vaderland, waar dezelve tot hiertoe geroepen is om daarover te oordeelen, niettegenstaande alles wat in adressen en vlugschriften, ter contrarie, met zoo veel ophef, gedrukt, geschreven en gesustineerd is, beslist, dat zoodanige bijeenkomsten en godsdienst-oefeningen als ongeoorloofd en onwettig moeten worden beschouwd, zoolang 's lands hooge regering in hare wijsheid niet kan goedvinden, aan dezelve, zoo als aan erkende bestaande godsdienstige genootschappen, de grondwettige bescherming te verleenen, hetgeen tot hiertoe niet is geschied, in weerwil van onderscheidene aan Z. M. ingediende requesten om die bescherming te bekomen.

Te bejammeren is het echter, dat de appellant *Scholte*, ook bij de openbare debatten voor de regtbank alhier, het heeft willen doen voorkomen, en met veel omhaal van woorden, de min doordenkende goede ingezetenen heeft trachten diets te maken en te overtuigen, dat de tegen hem aangelegde vervolgingen alléén zouden zijn toe te schrijven aan verdrukking en gewetensdwang.

LEEUWARDEN, *den* 23 *November*. Zijne Exc. de Minister van Financien heeft naar aanleiding van 's Konings besluit van den 21 Mei 1821 (*Staatsblad no.* 4), ter kennisse van den handel en de scheepvaart gebragt, dat het vaartuig hetwelk volgens Koninklijk besluit van den 10 December 1822 (*Staatsblad no.* 50), tot de inen uitklaring van schepen, is gelegen bewesten de Wadden (achter *Warffum*), op het *Uithuizer-Wad*, op den *tienden December* aanstaande, of zoo veel vroeger, als vorst en ijsgang of andere omstandigheden zulks mogten vorderen, deszelfs tegenwoordige standplaats zal verlaten en verzeilen naar de *Zoltkamp*, en dat van dien tijd af aan, tot nadere bekendmaking, de in- en uitklaring van schepen langs of over de *Wadden* inkomende of uitgaande, zullen moeten geschieden aan gemeld vaartuig, en wel voor de van *Groningen* of langs het *Rijddiep* naar zee of langs de *Groninger Wadden* uitgaande schepen, alsmede voor de aldaar uit nood binnenvallende schepen, mitsgaders dezulke, die inkomende en bestemd naar *Groningen*, het vaartuig onder *Oostmahorn* niet mogten hebben aangetroffen.

Dezer dagen zijn aan de leden der Staten-Generaal rondgedeeld de processenverbaal van het verhandelde in de Tweede Kamer over het ontwerp van wet houdende maatregelen ter bevordering van den landbouw. Daaruit blijkt dat 's lands vertegenwoordigers dit ontwerp, van verschillende zijden, met die gezetheid hebben overwogen, die zoo zeer met het gewigt van hetzelve strookende, en, hoe onderscheiden soms de meeningen deswege waren, blonk in de uiting daarvan steeds die zucht door ter bevordering en bevestiging der eendragt bij de natie, welke ook de voordragt heeft aangegeven.

Terwijl door vele leden het nuttige, ja hoogst noodzakelijke is betoogd, om den landbouw, en in het bijzonder den graanbouw, uit deszelfs kwijnenden staat op te beuren, en deze leden zich, over het algemeen, met de voordragt konden vereenigen, is door vele andere met klem de vrees uitgedrukt, dat de voorgestelde maatregel zou leiden tot den ondergang van den graanhandel, dat de gemeente en algemeene landskas daardoor aanzienlijke opbrengsten zou missen, dat de smokkelarij daardoor ten sterkste in de hand gewerkt zal worden, dat het zeer onzeker blijft of alle die opofferingen door de verbetering van de gesteldheid des landbouwers zouden vergoed worden, dat de ingezetenen ten laatste duur brood zouden eten, en een der voorname takken van handel naar elders verlegd zou worden.

Voor het overige vond inzonderheid tegenspraak de bepaling, volgens welke het aan de hooge regering zou voorbehouden blijven, om eene korting op de in de wet vastgestelde regten op de granen, bij wijze van uitzondering, te verleenen, aan zoodanige vreemde granen, welker aanvoer tot eene bijzondere begunstiging der producten van Nederland of deszelfs kolonien mogt leiden. Men meende, dat deze bepaling gelegenheid gaf om den geheelen maatregel op losse schroeven te stellen.

Ten aanzien van de, wegens Pruissen, aan onze regering gerigte bedenkingen

omtrent de aangeboden wet op de granen, wordt in het *Amsterdamsch Handelsblad* verzekerd, dat dezerzijds zou zijn te kennen gegeven, dat de aangelegenheid, over welke men zich bezwaard gevoelde, het onderwerp uitmaakte van de overwegingen der Staten-generaal; en dat, zoo lang dit het geval was, de weg open stond om aan deze de bedenkingen, welke men mogt hebben, te onderwerpen; dat alleen in het geval van aanneming der voordragt, de regering bij magte zou wezen, ten gevolge van bij haar ingekomen vertoogen, die maatregelen ter bescherming van wederzijdsche takken van bestaan te beramen, welke noodig mogten bevonden worden.

Volgens nadere berigten omtrent de nieuwe schikkingen, met betrekking de standplaats van het leger, blijft het hoofdkwartier der 1ste divisie, onder bevel van den luitenant-generaal *van Geen*, te Breda, en zal dat der eerste brigade van dezelfde divisie, onder den generaal-majoor *Schuurman*, van Tilburg naar Breda komen, en dat der tweede brigade, onder den generaal-majoor *de Favauge* van Princenhage naar Bergen-op-zoom worden verlegd; het hoofdkwartier der 2de divisie, onder bevel van den hertog *van Saxen-Weimar* komt te Nijmegen; de 1ste brigade dier divisie, generaal-majoor *Destombe*, te 's Bosch, de 2de brigade, kolonel *van Quadt*, te Nijmegen; het hoofdkwartier der 3de divisie, onder den luitenant-generaal *Meijer*, te Utrecht; de 1ste brigade, generaal-majoor *Stoecker*, te Utrecht; 2de brigade, te 's Bosch. — Het algemeen hoofdkwartier gaat, gelijk reeds gemeld is, met den 1sten der volgende maand naar 's Bosch.

Eenige officieren van de Zeeuwsche schutterij, welke alnog op het volle traktement in dienst waren, in de garnizoenen van Middelburg en Vlissingen, zijn met onbepaald verlof gezonden.

In het 4de en 5de district der provincie Zeeland hebben onder de troepen eenige kantonnements-veranderingen plaats gehad. — De werkzaamheden aan de forten en vestingwerken zijn door de vroeg invallende vorst geheel gestaakt. Dit onverwachte vrieswéder heeft vele landbouwers in gemelde provincie aanmerkelijke schade toegebragt, door het bevriezen van eenen aanzienlijken voorraad winteraardappelen.

Uit Amsterdam wordt gemeld, dat aldaar in de vorige week de eerste veiling plaats heeft gehad van eene partij *Java* Thee. De hooge prijzen, voor dezelve besteed, strekken meer ten bewijze der belangstelling in dit nieuwe product onzer eigene kolonie, waarvan een ieder als om strijd iets wilde meester worden, dan dat men daaruit tot de waarde der Thee zou durven besluiten. Wij vernemen echter met genoegen, dat deskundigen deze Java Thee als voortreffelijk beschouwen, en staande houden, dat zij niet alleen de Chinesche zeer nabij komt, maar dat er onder de op heden geveilde eenige soorten van zoo fijnen aard werden gevonden, als ons maar uiterst zelden van China worden toegezonden. De geveilde partij bestond uit alle de soorten, die in China worden geplant. Zoo mogen wij ons dan in het blijde vooruitzigt verheugen, dat ook dit belangrijke produkt onzer kolonie eene plaats in den algemeenen handel zal bekleeden. Hoogst aangenaam moet het voor den voormaligen Commissaris-Generaal *van den Bosch* zijn, dit nieuwe resultaat zijner heilzame pogingen te aanschouwen, terwijl het de grootste zelfvoldoening mag heeten, dat elk waarheidlievend beoordeelaar den tegenwoordigen bloei van Java aan 's mans onvermoeide zorgen dank weet. Hij, die onder zoo veel goeds de planting der Thee heeft bevorderd, blijft voortdurend voor de aankweeking dezer oorspronkelijke handelsbron waken, en zal door deze en zijne overige bemoeijingen den aanvankelijken bloei des eilands, zoo vatbaar voor verdere uitbreiding, ongetwijfeld merkelijk bevorderen.

In de zitting van het hof van assises voor de provincien Holland (Noorder kwartier) en Utrecht van Dingsdag den 17 November, heeft de zaak gediend tegen *Pierre Rosielle*, cum suis, 14 in getal, aangeklaagden wegens de ongeregeldheden, in Junij ll. op de Heerenmarkt te Amsterdam gepleegd. De wanbedrijven bij acte van beschuldiging, aan de meesten hunner ten laste gelegd, bepalen zich hoofdzakelijk 1. tot gewelddadigen aanval en wederstand gepleegd door meer dan 20 personen tegen bedienende beambten der publieke magt, handelende voor de uitvoering der wetten en der bevelen van de publieke autoriteit, met opruijing daarenboven nog van anderen door gesprekken, gehouden in openbare plaatsen en vereenigingen. 2. Tot moedwillige verwonding met gevolg van bloedstorting, toegebragt aan eenen agent van de openbare magt, werkzaam in de uitoefening van zijne functien. 3. Van moedwillige gedeeltelijke vernieling van een gebouw, hetwelk zij wisten eens anders eigendom te zijn, en van moedwillig den brand te hebben gestoken in hetzelve gebouw. 4. Van de plundering en verwoesting van meubilairen eigendom, gepleegd in eene vereenigde bende en met openbaar geweld. Slechts drie komen er in de acte van beschuldiging voor, die niet aan bovengenoemde misdrijven zich feitelijk hebben schuldig gemaakt; maar twee dezer laatsten worden als medepligtigen beschouwd, ter zake van het bezorgen van wapenen, welke zij wisten dat tot den aanval en wederstand dienen moesten, en van het uitreiken van giften; terwijl den derde blootelijk opruijing tot dien aanval en wederstand, door gesprekken gehouden in openbare plaatsen en vereenigingen, is ten laste gelegd.

Ter staving dezer beschuldigingen zijn door het openbaar ministerie tachtig getuigen opgeroepen; een van welke nog in deze zitting zijne verklaring heeft afgelegd in een omstandig verhaal der gebeurtenissen op den 16 en 17 Junij voorgevallen, waarbij echter wel aan de massa, doch aan geenen der beschuldigden bepaaldelijk misdrijven werden te laste gelegd.

De getuigen door verschillende der beschuldigden à décharge gedagvaard, zijn omstreeks 30 in getal.

Uit Keulen wordt gemeld, dat, ten gevolge van het vroeg invallen des winters, de vaartuigen der Rijnsche stoombootmaatschappij hunne vaart gestaakt en zich naar Ruhrort begeven hebben, om aldaar te overwinteren.

Te Riga was den 3 dezer de vorst tot op tien graden *Reaumur* gestegen en de Duna met ijs bezet.

De Belgische gedeputeerden beraadslagen thans over de betaling van den intrest der losrenten. Sommigen willen alleen de renten der losrenten uit de Belgische kassen betaald hebben, die voor October 1830 aan de bank zijn opgezegd; anderen meenen, dat in het algemeen ten aanzien van de waarde, welke in Belgie aan de losrenten moet worden gehecht, behoort te blijken. — De heer *Fallon* heeft gerekend, dat het syndikaat te Amsterdam zich reeds, op dat respect, met 20 millioenen, ten koste van Belgie, heeft bevoordeeld, en dat het daarbij niet blijven zal, bijaldien er niet in wordt voorzien.

166ste KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.

Trekking der vijfde Klasse.

9de Lijst. No. 9465 een prijs van *f* 1500. No. 11973, 14085, 7789, ieder een prijs van *f* 1000.
10. Lijst. No. 824, een prijs van *f* 1000.
11de en 12de Lijst. Geene.
13de Lijst. No. 2106, een prijs van *f* 1000.
14de Lijst. No. 11160, een prijs van *f* 1000.
15de Lijst. Geene.
16de Lijst. No. 9466 en 6603, ieder een prijs van *f* 1000. No. 1884, eene premie van *f* 2000.

BUITENLANDSCHE SCHEEPVAART te HARLINGEN.

Van den 15 tot den 22 November 1835.

Binnengekomen: Den 15 November 1835, het kofschip *de Goede Welvaart*, kapt. J. G. Vos, van Droback. — Den 16 dito het schonerschip *Flora*, kapt. J. Manning, van Londen. — Den 17 dito het kofschip *Hendrika*, kapt. T. T. Harding, van Oudsoen. — Den 18 dito het smakschip *Vrouw Elisabeth*, kapt. J. H. Cappen, van Duinkerken. — Den 19 dito het schonerschip *Friends*, kapt. J. Manning, van Londen. — Den 20 dito het kofschip *Groot Lankum*, kapt. J. O. Stuut, van Liverpool; het tjalkschip *de Jonge Leeuw*, kapt. K. J. Musch, van Sunderland. — den 21 dito het schonerschip *Lively*, kapt. S. H. Finch, van Newcastle.

Niets uitgezeild.

MENGELWERK.

IETS OVER HET EILAND AMELAND.

Voor de rust, voor het behoud, voor de bescherming van *Friesland*, ten aanzien van en tegen het geweld des noordelijken Oceaans, is er geene zaak van meer gewigts, geen onderwerp dat de belangstelling aller Friezen in hoogere mate verdient, dan het Eiland *Ameland*. Uit hoofde deze plek door de weldadige natuur aan de noordzijde met eene uitgestrekte rij duinen tegen haren vijandelijken nabuur, de Noordzee, is gewapend, vreezen wij Friezen bij gewone stormen en hooge vloeden weinig voor de verbazende krachten van de laatste; en, op de hoede van onze zwakke zeedijken ons verlatende, sluimeren wij gerust in: omdat wij in en door het *Ameland* eenen voormuur bezitten, welke den eersten aanval verduren en wederstaan kan. Somtijds echter, ontveinzen wij het niet! ontvangen wij eenen weemoedigen indruk, wanneer wij de berigten vernemen, niet slechts van de verminderde welvaart en scheepvaart van dit eiland, maar vooral hoe hetzelve sinds een aantal jaren in uitgestrektheid is verminderd, — hoe het nog steeds een spel der golven is en blijft, en dat de vrees welligt niet ongegrond is, dat het eenmaal zijn bestaan als bewoonbare plek geheel zal verliezen. Het is dus niet alleen deelneming in het onzeker lot dat Amelands bewoners kan treffen; maar het is vooral de sterkste drijfveer van ons menschelijk denken en handelen, het is *eigenbelang*, het is de overtuiging van eene regtstreeksche, onmiddelijke betrekking, welke wij ten opzigte van onze zeeverdediging bij het bestaan van dit Eiland hebben, dat wij verpligt zijn, ja zelfs genoopt worden, groot belang in het aanwezen en in het lot van *Ameland* te stellen: omdat wij weten, dat onze zwakke noordelijke zeeweringen dan onvolkomen zullen worden bevonden, om ons tegen het onbeteugelde geweld der volle Noordzee te beschermen, wanneer *Ameland* (even als het voormalige eiland *Grind* of *Grijn*, ten noordwesten van *Harlingen*) eens in eene zandplaat mogt worden veranderd.

Op grond hiervan meenen wij ons overtuigd te mogen houden, dat de belangstelling onzer Friesche Landgenooten groot genoeg zal zijn, om eenmaal eene zoo volledig mogelijke Geschiedenis en Beschrijving van de Heerlijkheid *Ameland* en van haren tegenwoordigen toestand, waaraan een achtenswaardig (voormalig) bewoner van het eiland sedert jaren werkzaam is, met genoegen te ontvangen (voor het wel slagen van welken arbeid wij onze beste wenschen uiten). Maar ook dan mag ik vertrouwen, dat de mededeeling der volgende schetswijze aanteekeningen betrekkelijk dit onderwerp, mijnen Landgenooten niet onaangenaam zal zijn. Zij zijn het gevolg van eene zeer aangename reis, door mij in dezen Zomer met eenige vrienden naar dit eiland gedaan; en het vermakelijke van het land- en zeetogtje derwaarts, zoowel als de voor ons vreemde ligging, bewoning, kleeding en levenswijze dier eilanderen, waren mij genoegzame aansporingen om aan het verzoek te voldoen, om mijne aanteekeningen, en die van twee mijner vrienden, deswege gehouden, bijeen te verzamelen en mede te deelen.

Het Eiland *Ameland*, op ongeveer twee à drie uren afstands ten noorden van de Provincie *Friesland* gelegen, heeft, in eene zuidwestelijke en noordoostelijke strekking, thans eene lengte van omstreeks vier uren in eene breedte van bijna een uur gaans. Ik zeg *thans*, om dat deze oppervlakte zoo veel van de vroegere verschilt, dewijl het eiland *dáár*, waar thans eene diepe zee gaat, behalve minder bekende plaatsen, aan de westzijde nog het dorp *Sier* en den vuurtoren aan den mond der *Middelzee*, en aan de oostzijde nog de dorpen *Oosthuizen* en *Oert* bevatte; terwijl het bij menschen geheugen aan de zuidzijde, door het verloopen van het vaarwater, wel een uur gaans is afgeslagen. Men rekent derhalve, dat het geheele eiland in de laatste honderd jaren bijna een vierde heeft verloren; ofschoon men, aldus in de verledene eeuwen opklimmende, daaruit nog geen besluit kan trekken, dat het eiland eenmaal aan den vasten wal van *Friesland* behoort hebbe, dewijl Plinius (*lib.* 16 *c.* 1.), in het begin onzer jaartelling, reeds van 23 eilanden van den mond des Rijns tot de Jutlandsche Kaap gewaagd, en ook de Wadden, hoewel minder breed, reeds bij de ouden onder den naam van *Mare Vadosum* bekend waren. Het is onbetwistbaar dat door de menigvuldige stormen en watervloeden, welke *Friesland* gedurende eene reeks van eeuwen teisterden, ook dit eiland, hetwelk het eerst en meest aan den geweldigen golfslag blootstond, ontzaggelijk veel heeft geleden; waarbij nog komt, dat men voor zeker houdt, dat deszelfs grond in den geduchten stormvloed van den jare 1284 ongeveer 3 à 4 voet is gezonken, naardien men op die diepte onder den zandbodem, waaruit de oppervlakte grootendeels bestaat, een' kleigrond met steenen, gereedschappen en andere zaken vermengd, heeft gevonden. — Nog dagelijks gaat de Zee voort aan de zuidzijde, waar strand en land zich plotseling scheiden, het schijnbaar vaste strand, uit verschillende lagen zand en klei zamengesteld, door gedurige kabbeling te ondermijnen, waardoor het zand onder de bebouwde oppervlakte van het land weggewroet wordt, en de bovenste lagen allengskens overhellen — instorten en medegesleept worden, om met de eb in den boezem der Noordzee te verdwijnen, of met den vloed de noordwestkust van *Friesland* door aangronding te verrijken.

Tegen deze zwakke landverdediging aan de zuidzijde staan, als het sterkste contrast, over, de verbazende *Duinen*, welke het eiland aan de overige zijden als eene natuurlijke zeewering tegen den noorder Oceaan zijn gegeven, en waarvan de hoogsten zich somwijlen ongeveer 50 à 60 voeten boven den spiegel der zee verheffen. Wel is waar dat deze in staat zijn de hoogste vloeden te wederstaan, doch zij hebben nog met een' anderen, niet minder gevaarlijken vijand te kampen. Het is de wind, en wel bijzonder de storm, welke somwijlen op dezelve zoodanige kracht uitoefent, dat zij zich door geweldige verstuivingen niet zelden verplaatsen, of de nabijgelegene akkers, welke met de schoonste vruchten prijken, geheel met zand bedekken en bedelven, en daardoor de hoop des landbouwers verijdelen. Om dit gevaar af te weren en deze nadeelige gevolgen te voorkomen, heeft het Gouvernement sinds twintig jaren, onder het bestuur van een' Opziener, de zoo heilzame duinbeplantingen met *Helmriet* ingevoerd; — en onbegrijpelijk is het bijna, dat *Ameland* dus zijn behoud in dit opzigt, niet aan millioenen schats, maar aan deze plant en aan eenige bosschen stroo en dunne takjes, waarin zij vast gezet wordt, te danken heeft, dewijl opene vlakten daardoor thans met bevestigde duinen zijn voorzien. Door de aanplanting van dit helmriet, welks lage, stevige en vezelachtige wortelen zich al kruipende ver en diep, soms wel *zes* voeten, in het dorre zand uitbreiden, worden de duinen middellijk voor verstuiving bewaard; terwijl de grond bovendien, door verrotting en natuurlijke besmetting van tijd tot tijd eenigzins vruchtbaarder wordende, aanleiding ontvangt, dat ook andere planten daarin ontkiemen en tot de vastheid van de anders losse Zandheuvelen bijdragen, ten einde de sterkste stormen wederstand te bieden (*).

Er is echter eene plaats ongeveer in het midden des eilands, even bewesten *Nes*, waar er zeer lange of liever geheel geene duinen zijn, door welke opening de Noordzee alleen bij hooge vloeden gelegenheid heeft, langs eene lage plaats of slenk zich eenen doortogt dwars door of over het eiland te banen en hetzelve in twee deelen te scheiden. Hoe nadeelig zoodanige inval ook zijn moge, moet echter de vrees, dat het eiland hierdoor van elkander gescheurd konde worden, ongegrond zijn. De pogingen om dit gevaar geheel af te wenden door deze slenk te dempen, moeten allen, evenzeer als die om de stroom af te leiden, mislukt zijn, hoewel zij tijdelings meer af- dan toeneemt.

Welke nevelen de belangrijke Geschiedenis van *Ameland* in de vroegste tijden ook mogen omhullen; — met hoe geringe zekerheid men ook kunne stellen, dat hetzelve als een allodiaal goed door de Fransche Koningen bezeten wierde: — dit meent men met grond te kunnen vaststellen, dat Koning Radboud hier, aan den mond van den zeeboezem, welke *Friesland* onder den naam van de *Middelzee* van elkander scheidde, der Godinne Fosta eenen tempel had gesticht, waarnaar het eiland den naam van *Fosteland* zoude bekomen hebben. Deze tempel, van welken later bij gravingen nog sporen gevonden zijn, werd na de invoering des christendoms in een Benediktijner Klooster herschapen, hetwelk in de 12de eeuw in *Ferwerderadeel* onder *Ferwerd* overgebragt, het aanzijn aan het bekende Klooster *Foswerd* heeft gegeven. Mede is het zeker, dat de adellijke geslachten Jelmera, Donia, Heringa en bijzonder Camminga het eiland sinds de 12de of 13de eeuw als eene Vrij- en Erfheerlijkheid hebben bezeten en bestuurd, gelijk ook de onafhankelijkheid en onzijdigheid der bewoners in eenige vroegere en latere staatstwisten en oorlogen door verschillende Vorsten is erkend geworden. Na den dood van Watze en Frans Duco van Camminga, de laatste Heeren van *Ameland*, is door derzelver erven de eigendom der Vrij- en Erfheerlijkheid van het eiland, met de inkomsten en geregtigheden daaraan verbonden, ten jare 1704 voor 170,000 gulden verkocht aan of ten behoeve van Prins Johan Willem Friso, Erfstadhouder van *Friesland*. Sedert werd hetzelve van wege den Erfheer door een Baljuw en Sub-Baljuw, door Volmagten en Burgemeesters bestuurd, die zelfs onder approbatie van den Erfheer de civile en crimineele justitie uitoefenden, volgens de *Statuten*, *Ordonnantiën en Costumen van Ameland* in 1622 door Watze van Camminga vastgesteld. Thans behooren de duinen en de Eendekooi tot de Rijks-Domeinen, en wordt het eiland als een onmiddelijk deel van *Friesland* door een Grietenij-Bestuur beheerd. Het Amelander Wapen bestaat uit twee vakken, waarin op een blaauw veld drie schuinsche balken en eene kwartier maan. De onzekere oorsprong daarvan geeft men op in het volgende rijmpje:

De Amelander schalken
Hebben gestolen drie balken,
Des avonds in de maneschijn,
Daarom moest dit hun Wapen zijn.

(*Het Vervolg, de reis naar en door het eiland, in het volgende Nommer.*)

(*) Deze belangrijke plant is de *Arundo arenaria* van Dodoneus, waarvan hij op fol. 1199 van zijn *Cruijdtboek* (Antwerp. 1644.) spreekt, zeggende, dat zij op de duinen van *Holland* en *Zeeland* pleeg gepoot te worden. Het schijnt dus dat het nut van deze plant sedert miskent is geworden, zoodat men zich thans over derzelver herstelling mag verheugen.

PROEFONDERVINDELIJKEN LANDBOUW, zullende VERGADEREN *Vrijdag* en *Zaturdag*, den 27 en 28 *eerstkomende*, des middags ten 12 ure, ten huize van den Logementhouder *Wilkeshuis*, worden de Leden uitgenoodigd deze Vergaderingen bij te wonen, om te aanhooren de Rapporten wegens de genomene proeven omtrent het *Vlas*, *Aardappelen*, de *Boter*, *het maken van Botervaten*, enz., en te delibereren, onder anderen, over het verbeteren van het *Ras onzer Schapen*; terwijl degenen, welke eenig voorstel willen doen, verzocht worden hetzelve vooraf schriftelijk vrachtvrij toe te zenden aan J. VITRINGA COULON,

Leeuwarden, den 19 November 1835. *Voorzitter.*

De eerste Buitengewone Winteravond-Vergadering van het Departement Leeuwarden der Maatschappij: *Tot Nut van 't Algemeen*, heeft plaats op Woensdag den 25 November 1835, des avonds 6½ uur, ten huize van *van der Wielen*. Te dier gelegenheid zal door den Heer C. MULDER, Hoogleeraar te Franeker, de Redevoering gehouden worden, en de Heer Mr. A. VAN HALMAEL JR., eene Bijdrage leveren.

Namens Bestuurders,
R. D. SMEDING, *Secretaris.*

Jonge lieden van achttien jaren en daar boven, alsmede meer Bejaarden, die genegen zijn, de HERINNERINGSLESSEN gedurende den winter bij te wonen, kunnen zich aanmelden aan het Departementsgebouw der Maatschappij *Tot Nut van 't Algemeen*, op Zaturdag den 28 November eerstkomende, des middags tusschen 12 en 1 uur.

Jonge lieden, de scholen verlaten hebbende, die, ter onderhouding van het geleerde, dezen winter kosteloos onderrigt wenschen te ontvangen in SCHRIJVEN en REKENEN, vervoegen zich mede op bovengenoemden tijd en plaats.

De Commissie ter verzorging der Weduwen en Vaderloozen der verongelukte Loodsrinkelaar no. 1, gevoelt zich andermaal in staat, met warme dankbaarheid ter kennis harer edele Landgenooten te brengen, dat bij haar weder ontvangen zijn de navolgende giften:

De Heer Burgemeester heeft door het intermediair van Zijne Excellentie den Heere Directeur Generaal voor de Marine, op deszelfs gunstige voordragt, namens Zijne Majesteit, onzen geliefden en eerbiedwaardigen KONING, ter zijner beschikking ontvangen, de zeer aanzienlijke bijdrage in een mandaat groot *f* 720, ten einde deze gelden aan de belanghebbenden, op de meestdoelmatige wijze, naar mate van derzelver behoeften uit te reiken.

Verder is nog aan Zijn Ed. Achtb. adres ingekomen:

Van X. te Velp 2 Coup. W. S. à *f* 2 : 47½, no. 3785, te zamen . *f*	4 : 95
— O. P. te 's Gravenhage 1 Coup. N. S., no. 173 . . . . . . -	9 : 90
— Iemand die onbekend wil blijven, te trekken op den Heer *P. J. le Jolle*, te Amsterdam . . . . -	50 : 00
— den Heer *J. van Borcharen*, te Gorinchem, door eenige Ingezezenen dier stad bijeengebragt, eene Assignatie, groot -	154 : 00
— H. O. te Harlingen . . . . -	3 : 00
— W. W. uit Leijden 1 Coupon Ned. Hand. Maats., no. 17328 -	22 : 50
Aan het adres van Ds. *Otto*:	
— X. B. te Amsterdam 1 Coup. W. S. ad . . . . -	4 : 95
— de Wed. N. N. te B. d.... 1 Coup. no. 332 ad . . . . . . -	4 : 95
— een Inwoner der stad Utrecht 1 Coup. Am. Synd. ad . . . . -	22 : 50
— B. V. M. te Amsterdam 1 Coup. W. S. . . . . -	4 : 95
— een onbekende, Postm. Leijden 1 Coup. W. S. no. 1749. . . -	2 : 47½
— V. O., Postm. Amsterdam 1 Coup. Am. Synd. no. 44698 . . -	22 : 50
— K. P. 1 Coup. W. S. no. 36578 . . . . -	24 : 75
— IJ. te Dordrecht 1 Coup. Am. Synd. no. 6072 L. R. . . . . -	17 : 50
Aan het adres van Ds. *Bakker*:	
— Mejufvrouw T. M. te Harlingen 2 Coup. W. S. à *f* 12 : 37½ -	24 : 75
— het Departement tot Nut van 't Algemeen alhier . . . . . -	20 : 00
— I. M. S. te Rotterdam 1 Coup. no. 16877, verschenen 1 Mei ll. -	6 : 00
„ „ 1 dito no. 6870, verschenen 1 Julij . -	2 : 47½
— H. R. G. en zijn Vriend te Amsterdam . . . . -	5 : 00
— R. te Rotterdam 1 Bankbiljet à *f* 25 : 00, met 1 Coup. à *f* 1 : 25 -	26 : 25
— de Directie van het Handelsblad . . . . -	458 : 87½

Moge deze tweede opgave tevens strekken tot eene openbare hulde, zoo wel aan Zijne Majesteit, onzen beminden Landsvader, als aan diegenen Zijner waardige Onderdanen, welke ook hierin, gelijk overal toonden, met Hem van denzelfden geest te zijn. Wij kunnen hier niet meer bijvoegen: de dankbare tranen onzer Weduwen en Vaderloozen (wier lot wij nog verder blijven aanbevelen), zeggen oneindig meer!

De Commissie voornoemd,
Westerschelling, en namens dezelve,
den 12 November 1835. J. S. BAKKER, *Penningmeester.*

Ten behoeve der nagelatene Weduwen en Weezen te Terschelling, zijn op nieuw de navolgende giften ten Kantore dezer Courant ontvangen:

Van N. N. . . . . *f*	2 : 50
Bedrag van het vorig medegedeelde . . . . -	264 : 90
Leeuwarden, den 23 November 1835. Zamen . . .	*f* 267 : 40

Ten behoeve der Behoeftigen op het eiland Schiermonnikoog, zijn op nieuw de navolgende giften, ten Kantore dezer Courant, ontvangen:

Van F. L. . . . . *f*	2 : 60
Bedrag van het vorig medegedeelde . . . . -	669 : 95
Leeuwarden, den 23 November 1835. Zamen . . .	*f* 672 : 55

Ten behoeve van de twee behoeftige huisgezinnen te Surhuizum, zijn op nieuw de volgende giften, ten Kantore dezer Courant, ontvangen:

Door bezorging van den Heer *P. Knol*, te Sexbierum, wegens gedeeltelijke opbrengst eener Collecte en gifte van S. v. H. aldaar, te zamen . . . . *f*	14 : 00
Bedrag van het vorig medegedeelde . . . . -	150 : 53½
Leeuwarden, den 23 November 1835. Zamen . . .	*f* 164 : 53½

⁂ Getrouwd te Leeuwarden, den 18 November 1835:
E. R. HARKEMA, en
M. ADRIANI.

Vrienden en Bekenden, gelieven deze algemeene, tevens als bijzondere kennisgeving aan te merken.

⁂ Getrouwd:
LAMB. TIDDENS,
Ber. Pred. te Exmorra, c. a. (Prov. Vriesland) en,
M. WAARZUMA.

Groningen, den 18 November 1835.

⁂ Heden beviel mijne geliefde Echtgenoote, A. VAN BORSSUM, door Gods goedheid zeer voorspoedig van eenen welgeschapen ZOON.
H. K. D. BUISMAN,
Boornbergum, *Predikant.*
den 15 November 1835.

⁂ Door Gods goedheid verloste heden van eenen welgeschapen ZOON, A. BECKERINGH, geliefde Echtgenoote van A. STAM v. LANKHORST.
Sneek, den 16 November 1835.

⁂ Heden verloste zeer voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER, MARJANNA BROEKHUIZEN, geliefde Huisvrouw van JOSEPH ARON FRIJDA.
Sneek, den 17 November 1835.
Strekkende deze tot algemeene kennisgeving aan alle Vrienden en Bekenden, zoo in als buiten de stad.

⁂ Heden beviel van eenen welgeschapen ZOON, HENRIETTE GIJSBERTA VAN WOUDENBERG, geliefde Echtgenoot van W. HAMSTRA.
Leeuwarden, den 18 November 1835.
Familie en Vrienden worden verzocht deze algemeene kennisgeving tevens als bijzondere aan te merken.

⁂ Heden beviel mijne geliefde Echtgenoote MARIA GORTER, van eenen ZOON.
H. W. SCHREUDER,
Chirurgijn en Vroedmeester.
Groningen, den 18 November 1835.

⁂ Heden morgen verloste zeer voorspoedig van een' welgeschapen ZOON, AN. J. RADERSMA, geliefde Echtgenoot van G. J. KUIPERS.
Leeuwarden, den 19 November 1835.

⁂ Heden morgen verloste zoo gelukkig als voorspoedig van twee welgeschapene ZONEN, WIJTSKE TUIJNHOUT, geliefde Echtgenoote van N. MIEDEMA.
Leeuwarden, den 22 November 1835.

⁂ Heden overleed, na eene kortstondige ziekte van slechts 8 dagen, onze waarde Vader, MELLE WIGLES KUIPER, Koopman te Oldeboorn, in den ouderdom van ruim 68 jaren.
S. M. KUIPER.
Oldeboorn, den 5 November 1835. M. M. KUIPER.

HEERENVEEN, 14 November 1835. Heden morgen omstreeks 11 ure, behaagde het den alwijzen God, van mijne zijde te rukken, mijnen geliefden Echtgenoot L. J. DE BOER, mij nalatende 6 Kinderen. De hoop op eene zalige standverwisseling, doet mij berusten in het raadsbesluit van God.

Deze dient tot kennisgeving aan Vrienden en Bekenden.
T. B. FOKSTRA, Wed. L. J. DE BOER.

⁂ Mogten wij ons den 6 dezer verblijden met de geboorte van eenen Zoon en Dochter; zoo werd heden deze vreugde in groote droefheid veranderd, daar het den Almogenden God behaagde, mijne geliefde Echtgenoot ELISABETH ROMKES, na een smartelijk lijden, in den nog jeugdigen leeftijd van 35 jaren en ruim 2 maanden, en na eene echtvereeniging van 9 jaren en 6 maanden, door den dood van mijne zijde weg te nemen, en nu 2 dagen later het Dochtertje dezer tweelingen. Hoe zwaar dit verlies mij valt, zal ieder gevoelig hart wel kunnen beseffen.
GERRIT KRAMER.
Bolsward, den 20 November 1835.

⁂ Heden overleed tot onze innige droefheid, na eene hevige ziekte van weinige dagen, ons teedergeliefd Dochtertje, EELKJE CATHARINA, in den jeugdigen leeftijd van drie jaren en bijna drie maanden.
Heerenveen, J. BARENDS.
den 21 November 1835. J. E. BARENDS, Geb. BOUMA.

KOLLUM, den 21 November 1835. Heden avond omstreeks 9½ ure, overleed alhier aan een schielijk toenemend verval van krachten, de Hoog Wel Geboren Jonkvrouwe WIJA CATHARINA BARONESSE VAN SIJTZAMA, in den ouderdom van ruim zeventig en een half jaar.

De Prijs der BOTER te Leeuwarden, den 20 November 1835, *f* 30 : 00 à *f* 30 : 50.

De In- en Uitlandsche ROGGE en TARWE was dienzelfden dag: Rogge *f* 147 : 00 het Last. — Tarwe *f* 6 : 15 de Mudde.

PRIJSCOURANT DER EFFECTEN.
AMSTERDAM, den 21 November 1835.

NEDERLAND.			Gebl.
Werk. Schuld à 2½ pCt.	55¼	55⅜	55⅜
Dito dito...... 5 „	101⅜	101¼	
Uitgest. Schuld........			
Kansbilj. van dito.... *f*	24⅜		
Amortis. Synd. 4½ pCt.	95	95⅛	
Dito dito ..... 3½ „	79½		
Schatkistbiljet. 4 „			
Handel-Maats. 4½ „	121½	121⅝	121½
Nieuwe dito.. 4½ „	101⅝		
FRANKRIJK.			
Insch. Grootb.. 3 pCt.	81½		
Fransche Wissel 57⅞....			-
ENGELAND.			
Insch. Grootboek......			
SPANJE.			
L. bij Ardoin £ 85. 5pCt.	51⅞	52⅛	52
Dito bij dito, onb. stukk..	50½	51	
Passive................	14⅞	15	15
Deferred	25	25¼	25¼
Fransche Uitgestelde...	17½	17⅝	17⅝
Engelsche Uitgestelde..	16⅞	16⅜	
PORTUGAL.			
Oblig. te Londen 5 pCt.			
Dito dito...... 3 „	58¼		
NAPELS.			
Cert. bij *L. & B.* 5 pCt.			
Dito bij *Falc. & C.* 5 „	94		
Leen. te L. bij *R.* 5 „			

RUSLAND.			Gebl.
O. *H.* 1798 en 1816, 5 pCt.	104½		
Dito dito 1828 en 29, 5 „	105		
Cert. d. 1831 en 33, 5 „	97¼		
Obl. te Londen.. 5 „			
Cert. te Hamburg 5 „			
Inschrijv. in Assig. 6 „	68½		
Certifi. van dito.. 6 „			
POLEN.			
Aand. met Lot. fl. 300 *f*			
„ „ „ „ 500 -			
PRUISSEN.			
Aand. met Lot. R. 50 *f*			
Neg. Londen 1830 4 pCt.			
OOSTENRIJK.			
Aand. met Lot. *f* 100 ..			
Dito dito *f* 250.. 4 pCt.			
Metalliek.. .... 5 „	99⅞		
Dito te Lond. gen. 5 „			
Dito........... 2½ „			
W. B. bij *Goll & C.* 5 „			
Dito........... 4 „	93⅞		
Cert. Stadsb. bij d. 2½ „			
Ween. Bank-Act. 3 „ *f*			
Nieuwe Ween. Aand.. *f*			
DENEMARKEN.			
Negot. te Londen 3 pCt.			
Russ. Fr. Aand. 500 fr. *f*	228	229	

Brazil. van 100 £ 86⅞. — Columb. 1ste leening van 250 £ 20¼, ⅞; van 500 £ 20¼, ½; dito 2de leening van 100 £ 25¼, ⅛; van 250 £ 23½, ⅛; Onbep. Coup. *f* 5½, ⅛; Kleine Coup. *f* 5⅛, ¼. — Bl. Gr. van 200 £ 22. — Peru 6 pCt. van 100 £ 21½; Coup. *f* 4⅛. — Cortes Coup. 23, ½.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD HARLINGEN, zullen na den afloop der uitloting der 3 stuks Obligatien, aangekondigd in de Leeuwarder Courant van gisteren, insgelijks uitloten:

2 OBLIGATIEN van de Negotiatie groot *f* 23000.

Harlingen, *Burgemeester en Wethouders voornoemd*,
den 21 November 1835. J. RODENHUIS.
Ter ordonnantie van dezelven,
K. BLOK.

DE GRIETMAN VAN SMALLINGERLAND, roept, ten verzoeke van de Kerkvoogden der Hervormde Gemeente van Dragten, op, de Stemgeregtigde Floreenpligtigen in de voornoemde Gemeente, om te compareren op het Grietenijhuis van Smallingerland te Dragten, op Maandag den 7 December 1835, des morgens ten elf ure, ten einde alsdan op te nemen de Rekening over 1834, vast te stellen de Begrooting voor 1836, en in plaats van den aftredenden Kerkvoogd eenen nieuwen te benoemen.

De Grietman voornoemd,
Dragten, M. P. D. VAN HARINXMA THOE SLOOTEN.
den 23 November 1835. *Ter ordonnantie van denzelven*,
F. S. REIDING.

DE Notaris A. W. NAUTA, te IJlst, zal, op Woensdagen den 2 December 1835, bij voorloopige toewijzing, ten huize van den Logementhouder *Vogelsang*, te Sneek, en den 16 December daaraanvolgende, bij eindelijken verkoop, ten huize van den Kastelein *Geert de Ruiter*, even buiten de Oosterpoort te Sneek, telkens des avonds ten 7 ure, bij strijk- en verhooggeld, veilen:

1. Eene moderne, sterke en uitmuntende HUIZINGE, staande aan den Oosterdijk te Sneek, gekwoteerd wijk 10, no. 9, met deszelfs uitgestrekten welgelegenen en aangenamen TUIN, beplant met vele fijne Vruchtboomen en voorzien van eenen ruimen KOEPEL, bij den Heer *N. J. Schaap* als eigenaar in gebruik.
2. Een hecht en zeer wel ingerigt CICHOREI-FABRIJK, met beste HUIZINGE, STOKERIJ en PAKZOLDERS, benevens eene schoone STALLINGE, HOOIZOLDER, HIEMINGE en ERF cum annexis, staande en gelegen achter de Getimmertens wijk 10, no. 19, aan den Oosterdijk te Sneek, bij denzelfden Heer *Schaap* als eigenaar in gebruik.
   Beide perceelen den 12 Mei 1836 vrij te aanvaarden.
3. Drie bunder en ruim 12 v. roede van het beste TERP-GREIDLAND, zeer geschikt gelegen aan het Sparks-Hem, nabij de stad Sneek, bij den Heer *J. J. Schaap* als mede-eigenaar in gebruik; Sint Petri 1836 te aanvaarden.
4. Eene groote, uitgestrekte en ruime HUIZINGE, met SCHUUR, gekwoteerd wijk 1, no. 2, BUITHUIS, ERF en 2 bunder ruim 50 v. roede uitnemend GREIDLAND, gelegen even buiten de Oosterpoort te Sneek, lange jaren als Bleekerij gebruikt, daartoe alle geschiktheid hebbende, nog van vele gerijfelijkheden daartoe dienstig voorzien, en als zoodanig gebezigd door de eigenaren *Lucas ten Have* en *Vrouw*; alles Sint Petri en 12 Mei 1836 te verkrijgen.

De Conditien van Verkoop zijn intusschen zoo wel bij bovengemelden Notaris, als bij de respective Eigenaars te Sneek, te vernemen.

Uit de hand te koop:

DE AFBRAAKS GOEDEREN van den GROOTEN STAL, bij de Wirdumerpoort te Leeuwarden, bestaande in eene groote partij roode Steen, Vloerklinkert, Visvlieter Dakpannen; eene partij lange Balken kant bezaagd; eene partij Zolderplanken, lange Juffers en Ribspanten, Bedsdeuren, Kamerdeuren, Kozijnen, Deuren, Planken, Ribben, Goten, enz.

Te huur op Mei 1836:

EENE nette HEEREN HUIZINGE en TUIN, staande in de Groote Kerkstraat te Leeuwarden. Te bevragen bij A. C. ZIJLSTRA, Koek- en Banketbakker op de Nieuwestad aldaar.

TE HUUR: Eene HEEREN HUIZINGE, in de Schrans bij Leeuwarden no. 122, op den 12 Mei of vroeger. Te bevragen bij den Heer C. J. FEDDES, te Leeuwarden.

De Notaris WIJMA, te Harlingen, zal aldaar, op Woensdag den 25 November 1835, bij de eindelijke toewijzing, des avonds ten 6 ure, in het Heeren Logement, publiek verkoopen:

1. Eene uitmuntende, van ouds zeer beklante KOOPMANS HUIZINGE, met TUIN en PAKHUIS cum annexis, staande en gelegen aan den Zuidkant van de Voorstraat op de Botermarkt te Harlingen, wijk E, no. 10 en 239, bij *W. Vaartjes* als eigenaar bewoond.
2. Eene, voor velerleije affaires zeer geschikte HUIZINGE met annexen, staande naast het 1ste perceel, wijk E, no. 11, bij *J. Schrage* als huurder bewoond voor *f* 100 in het jaar.
3. Eene, insgelijks voor velerleije affaires, inzonderheid voor Schrijnwerkers geschikte HUIZINGE met annexen, staande mede op de Botermarkt aldaar, wijk E, no. 8, bij *Del Grosso* als huurder in gebruik voor *f* 100 in het jaar.
   Alle drie perceelen intusschen *uit de hand* te koop, te bevragen bij den eigenaar *W. Vaartjes*, die dezelve door verandering van affaires quiteert, of bij gemelden Notaris.
4. Eene HUIZINGE en HERBERG met annexen, genaamd *de Valk*, staande aan de Groote Breedeplaats aldaar, wijk C, no. 11, bij de Weduwe *Vaas* als huurdersche in gebruik.
5. Eene HUIZINGE met annexen, op den Heilige Weg aldaar, wijk F, no. 164, bij *T. Wiersma* als huurder bewoond voor *f* 45 in het jaar.

Alle de perceelen den 12 Mei 1836 vrij te aanvaarden en breeder omschreven bij Billetten.

De Notaris WIJMA, te Harlingen, zal aldaar, op Woensdag den 25 November 1835, des avonds ten 7 ure precies, in het Logement van *D. Minnema*, publiek presenteren te verhuren:

Eene HUIZINGE met annexen en daarbij zijnde HOVINGE, zijnde Guardeniersland met exquise Vruchtboomen, staande en gelegen aan den Stads Singel bij het Franekerend, in de jurisdictie van Harlingen, letter I, no. 20, door wijlen *Marten Tjeerds Radsma* met er dood ontruimd; en zulks voor den tijd van zes jaren, aanvang nemende 1 Januarij 1836. Nader onderrigt ten Kantore van gemelden Notaris.

De Notaris F. T. POSTHUMUSZ, te Beetsterzwaag, gedenkt, op Donderdag den 26 November 1835, des avonds ten 5 ure, ten huize van *L. A. Bouma*, Kastelein te Beetsterzwaag, publiek, bij strijk- en verhooggeld, te verkoopen:

Eene nette en voor weinige jaren gedeeltelijk vernieuwde HUIZING, staande op eene der beste standen in het Gebuurte te Beetsterzwaag, gequoteerd no. 51, en in het Kadaster geteekend sectie B, no. 79, bestaande in een Voorhuis, 2 Kamers, Kelder en meer andere gerijfelijkheden; benevens eene SCHUUR cum annexis en daarbij behoorenden GROND.

Den 12 Mei 1836 vrij te aanvaarden.

Verkooping van Hoogveen.

De Notaris F. T. POSTHUMUSZ, te Beetsterzwaag, gedenkt binnen kort, doch tijd en plaats nog nader te bepalen, publiek te verkoopen:

13 Perceelen uitmuntend HOOGVEEN, gelegen onder de Nuis en Niebert, provincie Groningen; waaromtrent nadere inlichtingen te bekomen zijn bij A. E. PALSMA, Kastelein te Nuis.

De Notaris T. S. VAN DER LEIJ, residerende te Langweer, gedenkt bij boelgoed, op een crediet tot 1 November 1836, aan den meestbiedende te verkoopen:

Eenige op stamstaande ipen en eiken STAMBOOMEN, en ongeveer 50 perceelen KAPHOUT, gelegen onder Sint Nicolaasga, Idskenhuizen, Legemeer, Haskerhorne, enz., nader bij Boekjes te specificeren.

Wie gading maakt, kome op Zaturdag den 28 November 1835, des voormiddags ten 9 ure, ten huize van *Douwe Wiebes Zeinstra*, Kastelein op het Huisterheide onder Legemeer, en koope op alsdan voor te lezen Condition, die inmiddels bij genoemden Notaris te vernemen, en de Boekjes te bekomen zijn.

Mr. A. VAN SLOOTEN en G. W. POSTHUMA, Notarissen te Dokkum, zullen publiek, bij verhooggeld, presenteren te verkoopen:

Eene voor korten tijd geheel vertimmerde en zeer wel ingerigte KOOPMANS HUIZING, staande en gelegen aan de Breedstraat te Dokkum, in wijk A, no. 171, voorzien van een ruim Voorhuis, onderscheidene Vertrekken, Zolders en TUIN, benevens een PAKHUIS daar achter, thans ingerigt tot eene Tabaksker-verij, uitkomende aan den Ooster Singel; waarvoor geboden is de zeer geringe prijs van *f* 3733.

Wie daaraan gading maken, komen op Maandag den 30 dezer, bij den finalen verkoop, ten huize van den Kastelein *A. Feenstra* te Dokkum, des avonds ten zes ure.

De Vastigheden zijn op den verkoopdag te bezigtigen.

De beneficiaire Erfgenamen van wijlen *TÆDE JACOBS HILVERDA*, in leven Schipper en Koopman te Workum, roepen bij deze op al de Crediteuren van gemelden Boedel, om te compareren op Donderdag den 3 December 1835, des voormiddags ten 10 ure, ten huize van den Logementhouder *Lohman*, aldaar, ten einde de finale afrekening van bovengedachten Boedel te bevorderen.

Workum, *Namens de beneficiaire Erfgenamen*,
den 23 November 1835. A. L. POTMA.

De KERKVOOGDEN van den dorpe *Raard*, (Westdongeradeel) voornemens zijnde het REGISTER DER GRAVEN op het Kerkhof aldaar te vernieuwen, roepen bij deze op, alle de Eigenaren van Graven, om zich vóór of op den 20 December e. k. aan te geven door het *franco* inzenden van hunne opgaven, bij den Kerkvoogd W. J. DE KLEINE, te Raard; zullende de Graven waarvan de Eigenaren niet worden aangegeven, gerekend worden te zijn vervallen aan de Kerk.

HET KASSIERS KANTOOR VAN *A. GRATAMA*, is verplaatst van uit de Groote Hoogstraat naar het Huis op de Tweebaksmarkt, lett. C. no. 59.

De ondergeteekende berigt door deze, dat zij continueert in het MAKEN van BESTE CHOCOLADE; alsmede dat zij weder ruim voorzien is van SIROP DE PUNSCH en andere LIKEUREN, fijne SPEELKAARTEN, PARFUMERIEN enz. Recommandeert zich vriendelijk in de gunst harer Stad- en Landgenooten. Wed. J. VAN HAAGEN.

Leeuwarden, den 19 November 1835.

De ondergeteekende voorzien zijnde van een zeer goed assortiment KINDER SPEELGOED, als ook onderscheidene andere Artikelen, geschikt tot St. Nicolaasgeschenken, beveelt zich minzaam in de gunst van zijne waarde Stad- en Landgenooten. S. BROERS,

Leeuwarden, den 24 November 1835. *bij het Schavenek.*

De ondergeteekende, reeds sinds eenigen tijd werkzaam geweest zijnde in het geven van ONDERWIJS in het NAAIJEN en eenige HANDWERKJES aan fatsoenlijke meisjes, en geschikte gelegenheid hebbende meerdere meisjes te plaatsen, beveelt zich tot dat einde vriendelijk aan. Ook recommandeert zij zich desgelijks bij hen welke haar met werkzaamheden gelieven te begunstigen; zij zal trachten zoo veel mogelijk genoegen te geven en steeds naar den nieuwsten smaak te werken. H. BAKKER, geb. VAN DER FEEN,

Leeuwarden, in de Klokstraat, boven *P. van Asperen*.

den 19 November 1835.

Om de zoo menigvuldige misvattingen te voorkomen, maak ik door deze bekend, dat ik van woning ben veranderd, en thans woon in het huis bewoond geweest door wijlen den Heere *Paulus Scheltema*, aan de Voorstraat te Franeker. STAM, *Med. Doctor etc.*

PATE PECTORALE

van *Regnault Senior*,

GEBREVETTEERDE PHARMACIEN VAN HET GOUVERNEMENT TE *PARIJS*.

Verscheidene experientien in alle de Hospitalen van *Parijs* gedaan, hebben ten volle bewezen dat de PATE PECTORALE van REGNAULT SENIOR, geen Opium inhoudt, en dat dezelve eene bewezen overheid heeft op alle Pectorale middelen tot het genezen van: *Verkoudheden*, *Catharres*, *Kinkhoest*, *Borstspanningen of Asthmen*, *Schorheid*, *Hoest of opsteking of irritatie op de Borst*. Alle deze voordeelen hebben den roem van dit middel vastgesteld, hetgeen ons aanmoedigt om hetzelve ten hoogsten aan onze Lezers te recommanderen. De diverse Depôts zijn: in *Amsterdam*, bij den Heer *Bourette*, in de Kalverstraat, no. 3, en bij den Heer *Anth. Kluytenaar*, in de Kalverstraat, no. 218; in *den Haag*, bij *Nieuwkerk*, Confiseur, en bij den Heer *Sack*, Koopman aldaar; in *Rotterdam*, bij den Heer *Losel Vorstman*, Westnieuwland; in *'s Hertogenbosch*, bij den Heer *F. L. Welsch en Zoon*, Juweliers; te *Groningen*, bij den Heer *John Sypkens*, Koopman; te *Utrecht*, bij den Heer *Reuser*, Koopman aldaar; in *Middelburg*, bij den Heer *van Bakelgen*, Languedeloosstraat, L. B., no. 116, alsmede bij den Heer *Marinissen*, en te *Leijden*, bij den Heer *Zuur*, Confiseur.

INLANDSCHE NIJVERHEID.

De ondergeteekende heeft de eer het geëerd Publiek te verwittigen, dat hij alhier is gearriveerd met een

GROOT ASSORTIMENT *GOEDEREN*,

en dezelve tot de minst-mogelijke fabrijksprijzen gesteld heeft, waardoor hij zich mag vleijen door velen met een bezoek vereerd te worden.

GEMAAKTE GOEDEREN.

	Per stuk
Heeren Onderhemden	*f* 1 : 40
Dito Bovenhemden gewasschen en opgemaakt	„ 2 : 00
Blaauwe, roode en Paarsche Hemden	„ 1 : 90
Fijne Cambrics Hemden met ingezette borsten	„ 2 : 25
Flenelle Hemden	„ 2 : 00
Dito dito groot soort	„ 2 : 25
Halve Hemden	„ 0 : 35
Dito met knoopjes	„ 0 : 40
Fijne Halskragen, per dozijn	„ 1 : 50
Casimieren Vesten, fijne qualiteit	„ 2 : 75
Fluwelen Vesten voor het saisoen	„ 2 : 50
Tibet Merinos Vesten	„ 2 : 50
Lichte Piqué Vesten	„ 2 : 50
Kinder Vesten van 8 tot 16 jaren	„ 1 : 50
Kinder Kielen	„ 1 : 50
Heeren Broeken	„ 2 : 75
Dames Boezelaars van Foulards	„ 0 : 75

Het verblijf is bepaald uiterlijk tot den 10 *December, en is uitgepakt in het logement* de Valk, *op den Wirdumerdijk, bij den Heer* J. BOSMAN, *Jr.*

JAQUES MULLER,
van Amsterdam.

DEPÔT VAN MANUFACTUREN, MODE-ARTIKELEN, GALANTERIEN, PARFUMERIEN, HEEREN CLOAKEN, DAMES MANTELS EN PELTERIJEN, VAN

N. D. BRANDON, TE AMSTERDAM;

Uitgepakt ten huize van E. KINGMA, IJz., in het Logement *de Wijnberg*, op den *Wirdumerdijk*, te *Leeuwarden*.

Hoofdzakelijk bestaande in eene partij ZIJDEN FOULARS, zoo voor Heeren *Zakdoeken*, *Tabliers* en *Fichus*; KATOENEN FOULARS, *Zijden* en *Katoenen Halsdassen*, *Zijden*, *Satijnen*, *Crenolinen* en andere *Cols*, *Halsboorden*, *Glacé*, *Zijden*, *Katoenen* en Garen *Handschoenen*, *Voorhemdjes*, *Reishemden*, *Onder-Pantalons*, *Flanellen* en andere *Borstrokken*, Dames *witte* en andere *opengewerkte Zijden Kousen*, *Zijden Sokken*, Heeren gekleurde *Sjerpen*, *Parapluis*, *Karvatsen*, *Reiscassetten*, *Scheer-Etuis*, *Dames Werkdoozen*, *O. I. Mandjes*; alle soorten van *Kleeder-*, *Hoofd-*, *Nagel-* en *Tandborstels*, *Schotsche Snuifdoozen* en *Sigarenkokers*; beste Stalen *Schrijfpennen*, *Potlooden* en *Lorgnetten*, *Portefeuilles* en *Vloeiboeken*, *Lucifers*, geprepareerd *Zwam* om dadelijk vuur te maken, *Hemdeknoopjes* en vele andere *Galanterien* en *Modewaren*.

Windsor- en andere *Toilet-Zeepen*, *Pomades-Huiles*, *Macassar Olie*, *Eau de Cologne* en andere *Ruikwaters*.

Eene partij *Damaste* en *Lakensche Tafel-* en *Piano-Kleeden*, *Reiszakken*, *Lederen Hoededoozen*, *Berliner Huisjaponnen* voor *Heeren* en *Dames*; alsmede eene partij *Heeren Cloaken* of *Regen-Mantels*, en *Dames Mantels* naar den laatsten smaak, die ook besteld kunnen worden om in den kortstmogelijken tijd te leveren. Ook PELTERIJEN, als: *Dames Boas* in diverse qualiteiten, *bonte Colliers*, *Pelerines*, *Fluweelen* en *bonte Parijsche Moffen* of *Handwarmers* enz. enz. En eene partij MANUFACTUREN, bestaande in gedrukte *Katoenen Gingams*, *Haarlemmer Streepen*, *Shawltjes*, fijne *Hollandsche* en andere *Linnens*, en *Linnen Zakdoeken*; die finaal onder fabrijksprijzen uitverkocht worden.

Hydro-Oxygen Gas-Microskoop.

De ondergeteekende nogmaals bedankende voor het aanhoudend bezoek zijne Tentoonstelling ten deel gevallen, heeft de Eer te berigten, dat op heden avond dezelve niet kan plaats hebben, uit hoofde de Zaal als dan gebruikt wordt door het Genootschap van Toonkunst, doch dat op morgen Woensdag avond dezelve weder zal worden hervat ten 6, 8 en 9 ure, en vervolgens gedurende deze week, alle avonden ten 6, 7 en 8 ure worden voortgezet in de Kleine Zaal bij de Heeren *van der Wielen*, in de Sacramentstraat. De Entrée is 60 Cents.

L. B. VAN OVEN.

)o( )o( )o(Een SMIDSKNECHT, zijn werk goed verstaande, voornamelijk het Paardenbeslaan, kan van stonden aan werk bekomen bij *S. S. BRUNIA*, Mr. Smid te Bolsward. *Brieven franco.*

)o( )o(Twee KOPERSLAGERSKNECHTEN, goed hun werk verstaande, kunnen van stonden aan, vast werk bekomen bij *J. F. DUDIJ*, Mr. Koperslager te Leeuwarden. *Brieven franco.*

)o( )o(Den 2 October ll. iemand eene verkeerde JAS per abuis gekregen hebbende, gelieve zich ter ruiling te vervoegen den 26 November e. k., te Bolsward, in de Wijnberg, bij de Weduwe *W. H. WIEBES.*

*** Prenteboekjes fraai en goedkoop,

Alsmede LITHOGRAPHISCHE PRENTEN, in meer dan honderd nieuwe soorten, de zwarte slechts vijf, en de gekleurde tien Centen per stuk. Alles wordt op aanvraag ter bezigtiging gezonden, zoo wel buiten als binnen de Stad, door J. PROOST, Boekhandelaar bij de Vischmarkt te Leeuwarden. *Brieven franco.*

Door BROESE & COMP. te *Breda*, is alom de Inteekening geopend en het Prospectus, reeds voorzien van een 67tal Vragen en opgaven, voor ieder belangstellende, *gratis* verkrijgbaar gesteld van een

TIJDSCHRIFT
VOOR
AANKOMENDE
ONDERWIJZERS.

In 4 stukken 's jaars à f 2.

De inhoud van dit tijdschrift zal zich tot de drie volgende hoofdonderwerpen bepalen:

I. AANKONDIGING VAN NIEUW UITGEKOMENE BOEKEN. II. MENGELINGEN. III. VRAGEN EN OPGAVEN.

In de eerste afdeeling zal men de lezers met het bestaan van zulke werken bekend maken, die of voor schoolgebruik, of tot eigene vorming van den onderwijzer worden in het licht gegeven.

De mengelingen zullen bestaan in opstellen over opvoeding en onderwijs, zielkunde, taal, rekenkunde, aardrijkskunde, natuurkundige wetenschappen, geschiedenis, godsdienst en zedekunde, of andere doelmatige onderwerpen.

De derde afdeeling zal bevatten: 1. Vragen over opvoeding en onderwijs. 2. *a.* Taalkundige vragen. *b.* Opstellen ter verbetering en ontleding. 3. *a.* Vragen over de theorie der rekenkunst. *b.* Rekenkundige voorstellen. 4. Aardrijkskundige vragen en voorstellen. 5. *a*, Vragen over de natuurkunde, natuurlijke historie, technologie, enz. *b.* Natuurkundige voorstellen. 6. Geschiedkundige vragen, zoo over de bijbelsche en vaderlandsche als over de algemeene geschiedenis. 7. Vragen over godsdienst en zedekunde. 8. Bijzondere onderwerpen.

De strekking van deze afdeeling beschouwt men als zeer nuttig, daar zij, met eenen edelen naijver, den lust zal opwekken tot beproeving van eigene krachten en daardoor de overtuiging doen erlangen hoe ver die krachten reiken, terwijl het vinden van het gezochte een wezenlijk genoegen oplevert. Om in de behoefte van onze lezers te voorzien, zal deze afdeeling zoo ingerigt zijn, dat zij met den aard en gang der werkzaamheden van een examen overeenkomt, en de bouwstof voor dezelve, zoo veel mogelijk, gelijk zijn aan de opgaven van plaats hebbende examens.

De schoolonderwijzers, schoolonderwijzers-gezelschappen, ondermeesters en kweekelingen worden alzoo beleefdelijk uitgenoodigd tot het leveren van gepaste bijdragen en het beantwoorden en oplossen van vragen en voorstellen, die in dit tijdschrift zullen voorkomen. De inzenders van eenig opstel, van vragen, voorstellen, enz. kunnen dezelve met hunnen naam of hun naamcijfer onderteekenen, om bij de opname te worden vermeld, zoo als ook eene lijst van de voornaamste oplossers achter elk stukje zal geplaatst worden.

Tot eene proeve van haren arbeid laat de Redactie daarop in haar Prospectus een 67tal vragen en opgaven volgen, alle tot de hiervoren opgegeven onderwerpen, onder de derde afdeeling voorkomende, betrekking hebbende, waarvan zij de antwoorden vóór den 15 December, *franco*, bij de Uitgevers, te gemoet ziet om daarvan in het eerstkomende stukje melding te maken.

TER LEEUWARDER COURANTDRUKKERIJ.